

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Mgr. Michaela Kovářová, Základní škola Brno, Horácké nám. 13

Datum (období) : listopad 2011

Ročník : 3. - 5. ročník

Název sady : Český jazyk 1. - 5. ročník, čtenářská gramotnost

VY_32_INOVACE_6_29

Název materiálu : Čtenářská gramotnost – Lední medvěd

Anotace : Žáci upevňují čtení s porozuměním, procvičují si paměť a orientaci v textu. Dbají na správný slovosled. Žáci jsou vedeni ke čtení zajímavostí z časopisů.

METODICKÝ POKYN

1.

PRÁCE S TEXTEM

Společné čtení příběhu, každý žák má nakopírovaný svůj text.

Lední medvěd

Lední medvěd už možná brzy nebude lední. Led, podle kterého dostal jméno, totiž mizí. Otázkou je, zda se změní v nějakého jiného medvěda nebo vyhyne.

Kry jako dopravní prostředek – lední medvědi na nich byli zastiženi až 3000km daleko od pevniny.

Když se po čtyřech měsících strávených v ledovém doupěti vynořila medvědí máma na povrch, následovala ji dvě medvíďata. Narodila se začátkem zimy, živila se jejím mlékem a vyrostla za tu dobu natolik, že ji mohla následovat. Máma s nimi zamířila k pobřeží, protože domovem ledních medvědů není pevnina, ale led a moře. Jaké však bylo její překvapení – tam, kde po celé generace jejích předků bývalo moře spoutané ledovým příkrovem, dnes šplouchají vlny na pláž pokrytou oblázky. Nerozhodně se zastavila – medvíďata jsou příliš malá na to, aby za ní plavala možná kilometry daleko, než najde nějakou vhodnou ledovou kru. Vydala se tedy podél pobřeží – někde přece nějaký led musí být. A tam bude i potrava pro ni a mláděta.

Království ledu

Fantazie? Nebo jen pohádka se špatným koncem? Vždyť dnešní lední medvědi ještě nacházejí svůj svět v pořádku. I když se jim rok od roku zmenšuje. Ale za pár let už to může být krutá realita. Dnes je ještě každé jaro Arktida pokrytá ledem, který za dlouhé zimní měsíce sevřel vodní hladinu a setřel rozdíly mezi oceánem a pevninou. Během arktického léta led roztává a na jeho konci má nejmenší rozlohu za celou sezonu. Když přijde podzim a polární zima, moře opět zamrzá a ledový příkrov živý sněhem dorůstá do své maximální velikosti.

Blízká budoucnost

Chtěli bychom napsat – do své původní maximální velikosti... Jenže to v posledním desetiletí neplatí. Moře sice během zimy zamrzá, ale v posledních

čtyřech letech je **letní tání ledu tak rychlé** a rozsáhlé, že se letní ztráty za celou zimu neobnoví.

(Citace 1)

2.

ICT

Doplňte chybějící slova podle skutečného textu. Umíte se v něm orientovat?

... tam, kde po celé _____ (**generace**) jejích předků ...

... pokrytá _____ (**ledem**), který ...

... ledový _____ (**příkrov**) živený sněhem ...

... tam bude i _____ (**potrava**) pro ni a mláďata ...

Kry jako _____ (**dopravní prostředek**) – lední ...

... živila se jejím _____ (**mlékem**) a vyrostla ...

... letní tání _____ (**ledu**) tak rychlé ...

... to může být _____ (**krutá**) realita ...

Děti si na papír zapisují chybějící slova, text si pročítají. Po vyhledání všech slov je doplníme fixou na tabuli. Porovnají si svoji práci s tabulí.

3.

PRÁCE S TEXTEM

Doplněné výrazy z druhého cvičení znovu vyhledejte, zvýrazněte ve svých textech a přečtěte celé větné celky nahlas.

4.

ROZVOJ SLOVNÍ ZÁSObY

Ve dvojicích (trojicích) příběh o medvědí mámě a medvíďatech dokončete podle vlastní fantazie. Povyprávějte ho ostatním.

5.

ICT + skupinová práce

Pracujeme bez textu. Učitel děti rozdělí do pěti skupin (je pět vět). Skupiny postupně přistupují k tabuli, vyberou si barvu a sestaví větu.

Po splnění úkolu si každý vyhledá všech pět vět ve svém textu, podtrhne je a porovná správnost.

Lední medvěd už možná brzy nebude lední.

A tam bude i potrava pro ni a mláďata.

Nebo jen pohádka se špatným koncem?

Ale za pár let už to může být krutá realita.

Otázkou je, zda se změní v nějakého jiného medvěda nebo vyhyne.

Která skupina byla bezchybná?

Použitá literatura

1/ MARTINOVÁ, Zdena. *Svět se mění. ABC*. 7.12.2010, 25-26, s. 30-31.

PŘÍLOHA

Lední medvěd

Lední medvěd už možná brzy nebude lední. Led, podle kterého dostal jméno, totiž mizí. Otázkou je, zda se změní v nějakého jiného medvěda nebo vyhyne.

Kry jako dopravní prostředek – lední medvědi na nich byli zastiženi až 3000km daleko od pevniny.

Když se po čtyřech měsících strávených v ledovém doupěti vynořila medvědí máma na povrch, následovala ji dvě medvíďata. Narodila se začátkem zimy, živila se jejím mlékem a vyrostla za tu dobu natolik, že ji mohla následovat. Máma s nimi zamířila k pobřeží, protože domovem ledních medvědů není pevnina, ale led a moře. Jaké však bylo její překvapení – tam, kde po celé generace jejich předků bývalo moře spoutané ledovým příkrovem, dnes šplouchají vlny na pláž pokrytou oblázky. Nerozhodně se zastavila – medvíďata jsou příliš malá na to, aby za ní plavala možná kilometry daleko, než najde nějakou vhodnou ledovou kru. Vydala se tedy podél pobřeží – někde přece nějaký led musí být. A tam bude i potrava pro ni a mlád'ata.

Království ledu

Fantazie? Nebo jen pohádka se špatným koncem? Vždyť dnešní lední medvědi ještě nacházejí svůj svět v pořádku. I když se jim rok od roku zmenšuje. Ale za pár let už to může být krutá realita. Dnes je ještě každé jaro Arktida pokrytá ledem, který za dlouhé zimní měsíce sevřel vodní hladinu a setřel rozdíly mezi oceánem a pevninou. Během arktického léta led roztává a na jeho konci má nejmenší rozlohu za celou sezonu. Když přijde podzim a polární zima, moře opět zamrzá a ledový příkrov živený sněhem dorůstá do své maximální velikosti.

Blízká budoucnost

Chtěli bychom napsat – do své původní maximální velikosti... Jenže to v posledním desetiletí neplatí. Moře sice během zimy zamrzá, ale v posledních čtyřech letech je letní tání ledu tak rychlé a rozsáhlé, že se letní ztráty za celou zimu neobnoví.